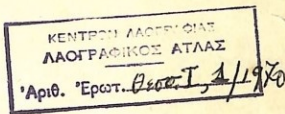

1
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Α'.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεκ. 1969 / Ιανουάριος 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομόπολις). *Χρυσομηγέα*....
(παλαιότερον ὄνομα *ἢν Προζιάριον*), Ἐπαρχίας *Καταφωάνας*
Νομοῦ *Τριφυλίας*.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Μοιναδίας*
Γεώργιος..... ἐπάγγελμα *Διδάσκαλος*.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Χρυσομηγέα Καταφωάνας*
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... *Πέντε*... (5)...
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Μποδαρηνοὶ Χρῖστοι*....
Α. Δαναΐδου.....
ἡλικία... *78*... γραμματικαὶ γνώσεις... *Ὁ Ἑλλησμοῦς*
..... τόπος καταγωγῆς *Ἰων*.....
Προζιάριον.....
β) *Μαντζαράς Χρῖστος Δωδων*

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκὴν ποιμνίων ; *Διὰ βοσκῆς : Βίωμα, Τσαπουρνά, Λιμνὰν-Κεδρόν, Ἐπορά, Λαύες, Μπορμαῖνα, Πρίοπα, Καυδόμενα, Κρανία, Ἰηοδεύρο, Ραζαίον.*
Ἐπὶ τῶν αὐτῶν χωρίων ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικά διαστήματα ; *Ἐπὶ τῶν χωρίων...*
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς ; β) εἰς γαιοκτῆμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους) ; γ) εἰς Κοινότητας ; δ) εἰς μονὰς κλπ.
Εἰς γεωμὰ πρόσωπα καὶ Κοινότητες
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διαγεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; *Ἐν αὐτῇ μετὰ τὸν γάμον αὐτῶν καὶ τῶν υἱῶν.*
κατὰ τὸν γάμον ἢ ἐν αὐτῇ καὶ ἢ ἐν αὐτῇ καὶ ἢ ἐν αὐτῇ
ἀναλογία τῶν ἀρρέδμων τῶν τέκνων.

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εις τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

Εἰς ἀμφότερας. -

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολούνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ;

ἀσχολοῦνται.

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ με ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

*Δεν ἐπὶ ἡρώτων τοιαύτια εἰς τὴν περιουσίαν.
ὡν περιουσία. -*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;).....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἄπο ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν, ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

*μόνον ἀνδρ. - καὶ εἰς νόμισμα
τῶν χωρ. κλπ. -*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ;

Μεταρροῦντο μετὰ τὴν ἰδίαν των περιουσίαν.

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

ὅχι. -

δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῆς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα), χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; . . .

Με φίλους κορόναι και τινι και τινι
 τινι και τινι.

2) Πότε έγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας ; ... 1957

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται : τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας ;

Erk. d. d. 1930

1) Σιδηρούν άροτρον (τύποι αυτού, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).
Είς ποία κτήματα χρησιμοποιείται (ή χρησιμοποιείται) κάθε τύπος ;
Ποίος κατασκεύαζε τὸ άροτρον τούτο ή από πού έγινετο ή προμή-
θεια αυτού :

*Kaloudoua jelo ipo tau vdlur. & lo' dia
apvlun kopan dpxvdu, & pmo mato ai di supva*

Παραθέσατε σχέδια/αγράφημα (ή φωτογραφία) ^{ήτοι φέρει} έκαστου τύπου σιδηρού άρότρου με τὰς αντίστοιχους ονομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1..... 4..... 7..... ☒ 10.....

2 5 8

3. 6. 9.

2) Τρακτέρ (από πότε είναι εν χρήσει); *1960*

3) Μηχανή θέρεισμού *Απρ. 6.1966 και ενσωματ...*

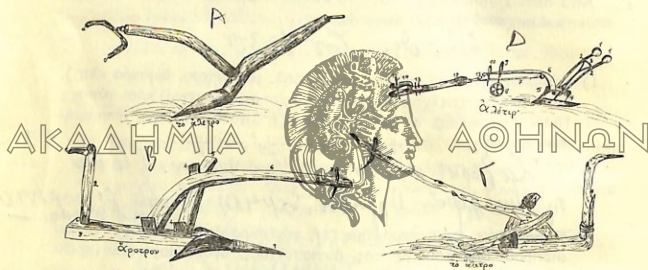
4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....✓.....

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ✓.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον

ὁ Ἰσίδου γ' υἱ.

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

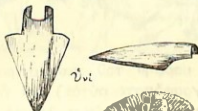
1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμῳσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Ἐξ. ἀροτρίασιν. ξυλίνου καὶ πετρωδῶν. τὸ ὕνι
 εἶναι τοῦ αὐτοῦ μορφῆς. ὡς τὰς κατωτέρω
 εἰκονισμέναις.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;.....

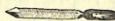
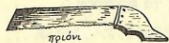
6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου.....

..... ἔκ. ξυλίνου ἢ παλαιότερον
 καὶ σιδήρου.....

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.).....

Ἐργαλεῖα κατασκευῆς καὶ ἐπιδιόρθωσης τοῦ ἀρότρου
 εἶναι τὰς κατωτέρω εἰκονισμέναις.....

πριόνι

ἀρίδα

ρίνι ἢ ξυλοφαῖ (ἀρνάρι)

8) α) Διὰ τὸν ἄροτρον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *ἐχρηστέοντα ἀναγραφόμενα*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *παντοτε δύο*

9) Διὰ τὸ ζεугάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *Μόνον διὰ τοῦ τοῦ ἀργαλὸς βουλόμενον.*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεῦλια κλπ.).

10) Σχεδιάσατε ἰδιαιτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

Τρίχα

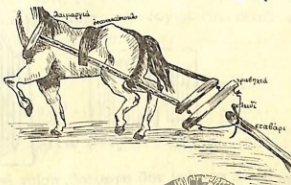
11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

Σιδηρὸ κρίκειον

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ;

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον): 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποία ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.....

οἱ ἄνδρες καὶ ἐργάζοντο αὐτοὶ
ἢ γυναῖκα.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν).....

τοὺς βοδιούς ἐξέλεγον ἐξ αὐτῶν τοὺς ἀνδρείους
καὶ ζεύοντο (τοῖς βοδίοις τῶν γυναικῶν δὲ οὐχ οὐκ).

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

οἱ βοδοὶ.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα μετὰ τοῦ ὁποίου τὰ ἅκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

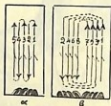
διὰ τοῦ σιδηροῦν δέμας ἐξ ὧν κέρατα τῶν ζῶων.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακᾶς (αὐλακιᾶς) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

.....
.....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

.....

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος, σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σποριᾶς, ντάμιες, σιασιᾶς, μεσοδράδες κ.λ.π.) ;

.....
.....
.....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; με αὐλακιάν ;

.....
.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον ;

.....
.....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἄροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

.....
.....
.....

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

..... *ὡς ἐλ. α. λα' καλλιερ. σι. μα.*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργιά, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

..... *α) γύρισμα.*

..... *β) ἐλ. βόλι.*

..... *γ) ἐπ. φρον. διὰ.*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

..... *α) γύρισμα.*

..... *β) ἐλ. βόλι.*

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπάρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν.

..... *ἐξ ἑλ. σ.*

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν;

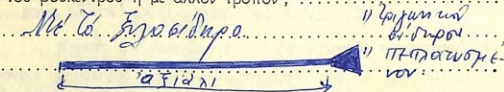
..... *ἐλ. σ. - ἀδινάμηναν.*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δι. σάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;

..... *ἐλ. γα' κι.*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

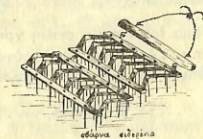
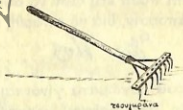
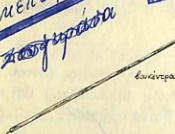
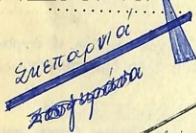

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργανον ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

Ναί

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνη εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

.....
οἱ εἰκονιστὲς νοσημα
.....

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὀργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

.....
ἡ εὐφήμη ἢ τὰ παιδία τὰ ἀργεῖνα
.....

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σποράν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους

.....
οἱ σαρκεῖς καὶ οἱ κηρύφιοι
.....
ἐν τῷ τῷ χωρίῳ

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

.....
τὰ ὑπαρχοντα ἐν τῷ χωρίῳ
.....

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως

.....
ἐσπέρνοντο εἰς πρασιῆς
.....

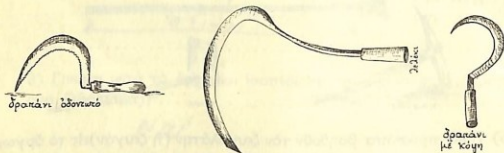
Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

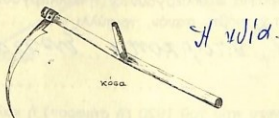
Μὲ τὸ δρεπάνι τὸ ὀδοντωτό.

Ἐὰν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).

ὀδοντωτή

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

ἐν τῇ ἀρχῇ ἐκ δρυὸς σόμας.

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.)

.....*ἐξ ὁροῦ ἰατρῶν ἐξέμνη*.....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμῃ) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθίων) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.)

.....*ὄχι*.....

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ.

.....*Μέσον 15-20 ἄνω ἀπὸ τοῦ ἐδάφους*.....

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μετὰ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

.....*ὁ στάχυς ὁλόγος*.....

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραχμῆς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα;

.....*οἱ ἴδιοι τὰ ἀποθέτουν*.....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....*Πολλὰ μαζί μετὰ τὰ σταχυὰ πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν καὶ εὐρίσκονται*.....

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές.

καλοῦνται ἀγκαλιές

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλον τρόπον καὶ ποῖον ;

ἄνδρες καὶ γυναῖκες

- 2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθεσάτε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τρόπον σας ὀνοματολογίαν).

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δὴλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

ἔφερον εἰς τὰς χεῖρας παραλαβὴν
μεταξὺν καὶ ἐκείνης

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

... *οὐκ ἀναξόφωι κατὰ τὰ ὁποῖον φέλλου
ἔθρημον*

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

... *οὐκ διαφόρα*

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθαι, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθρημον.

... *δὲν ἐγίνετο ἐθρημον*

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

... *Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν*

- 2) Πῶς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυν καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ἐδέοντο τὸν ἑκάστην μετὰ τὴν
ἀνταρξίαν δίνοντες, μὲ καλὰ
εἰσὶν τὸν ἑκάστην ἀγρὸν
καταμένοντες ἐκαστὸν καὶ ντὸ
μὲ καλὰ ἀνταρξίαν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Παραμένοντες ἐπὶ τὸν ἑκάστην κατὰ τὴν
αἰὶν τὸν ἑκάστην κατὰ τὴν
"τρίαινα".

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

..... *πρὸ τοῦ 1920*
Η σπορά γινέται κατὰ μὴνα Απρι-
λίου - ἔκτα Μαΐου. -

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

..... *Μὲ τὴν ζαάταν*.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Μόνον μὲ σανόν. Κοπή διὰ τὴν νοβοβίαν,
ἐλθὼν, δὲ σπρ. καὶ ἀποθήκευσ.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). ... *Κατὰ τοὺς μῆνας Δεφ. καὶ νοβ.*

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

Το... διανοή... ..

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλώνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Ὁ ἀλώνισμός ἐγίνετο εἰς τὸν τόπον
τοῦ ἀγροῦ

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρὸν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως;

Δὲν ἐκεί. ἐδὲκαὶ ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ. Ἐποδοδεύοντο
ἐξ' αὐτοῦ χωρίου. μετὰ τὴν ἐκκέντρωσιν. —

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλώνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἀλώνι;

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

Ἐντὸς τοῦ χωρίου. —

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Εἰς μίαν. Εἰς αὐτὴν εἶχε
τὴν ἡλικίαν αὐτῆς. —

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

20-7^{ον} ἔως 1 Σεπτεμβρίου

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)* π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)* πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Ἀγωνα χωματάλωνο καὶ μόνον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστὸν ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ* (π.χ. τοῦ χωματάλωνο) : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων)

Ἐπάλειψις διὰ γύρου. Σύν. —

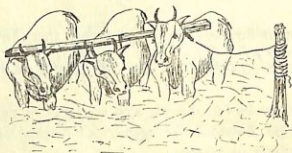
- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

3
ΟΚ. —

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

..Κατὰ σχοινίον...
 ..μέτρησιν...
 ..

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
 ῆσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθεῖς εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νισμοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός,
 στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὥς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

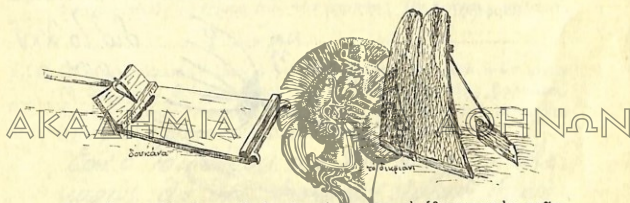
..Διὰ τῆς...
 ..Περιφερομένων...
 ..

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειές,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνισμοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

...Τοῖς ἐξ ὧν διαβιάζονται... ἐξ ὧν ἐξέρχονται...
...τοῖς... ἐκ τῶν ἀποβύτων... ὁρμητὰ... —

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

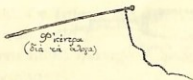
Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνια, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἦλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυμένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

...Τοῖς ἐξ ὧν διαβιάζονται... ἐξ ὧν ἐξέρχονται...
...τοῖς... ἐκ τῶν ἀποβύτων... ὁρμητὰ... —

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἄλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἄλωνιου. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

..... Μόνον μιά καὶ με' ἐννοῖομαι
 πό.....

9' κέντρα
 (διὰ τὰ ὄπλα)

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἄλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν; (ἐν Κρήτῃ: μάλαμα)

..... ῥ. εὐῶμα

- 17) Ποῖοι ἄλωνίζουσι: ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με' ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἄλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἄλωνασταὶ καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ ἄλογα καὶ ἀνελαμβάνον τὸν ἄλωνισμόν

Ἐάν ὁ ἴδιος γεωργὸς εἴκοι τὰ δῖματά του ἴσως
 μαζὺν, ἀν' ὅχι... ὑπῆρχαν εἰδικοί θραυ-
 οῖ καὶ με' ἄλογα... ἢ μοιράρια γενομέ-
 νοι... βαρμιά' δ' ἐξ

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με' ζῶα καὶ με' ἄλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρ-
 χον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ
 τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με' χονδρὸν ξύλον (τὸν
 κόπανον) ἢ με' ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

... ὁ κόπανος ἐκρυπτοῖτο ἐν τῷ

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο·
 πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του;

λεγετο Μ. ῥ. οὐς... ἐκ πλατύνου κνήμης
 μῆκος... 50-60 ἐμμοίθεα

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

ὡς τὸ ἀλώνι... δι' αὐτοῦ καὶ φακῶν.....

κόπανος στρογγυλός

ξύλο καμπύλωτό διὰ τὸ κοπάνεμα
μικροῦ καρποῦ δημοτελεῶν...

ξύλο κατὰ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ;

ὡς τὸ ἀλώνι... δι' αὐτοῦ καὶ φακῶν.....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχύος, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

... με' δ' αὖτις... ἑμπροσθεν τοῦ... τοῦ ἐνὸς... καὶ
... με' δ' ἄλλο... ἐμπροσθεν τοῦ... τοῦ... ἑξῆς...
... ἐπὶ... ἐξῆς... τοῦ... (6.1.2.4.6.8.10.12.14.16.18.20.22.24.26.28.30.32.34.36.38.40.42.44.46.48.50.52.54.56.58.60.62.64.66.68.70.72.74.76.78.80.82.84.86.88.90.92.94.96.98.100.)

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

3. 2. 1. -

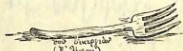
- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ (1966. Τὸ πρῶτον) ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλώνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

ἑξῆς... λειῶμα -

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο

Τὸ σπῆμα εἶναι ἐπὶ μὲν μελ. λείπει
ἢ ἰαμν.
ἐπὶ πο. δέχεται δρεγάτι

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο

μελ. ἐπὶ μαλ. μελ. ἐπὶ μελ.
ἔχεται "Καρπαχόρι"

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

ὁ ἄνδρας καὶ ἡ γυναῖκα

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἷς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτέρον ἁλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ ;

ἐπὶ ἐπὶ πο. δέχεται ἀμν. ἐπὶ πο. δέχεται
ὁ καρπὸς ἐχωρίζεται μετὰ τὸ λίσχισμα ἢ πο. δέχεται
ὁ καρπὸς

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῆσις τῶν ζῶων διὰ τὸ δεύτερον, ὥς ἄνωτέρω, ἁλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

..... δὲν... οὐκ ἀνταίχαι... τοιοῦτον...
..... γίνεται... μὲν... βορρὰ... ὁ ἀλυστός...
.....

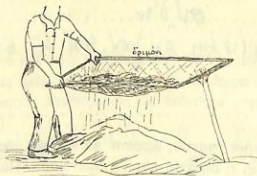
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένειντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

..... Μ.ε.β. δερμόνιωμα. —
.....

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

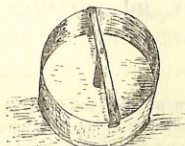
ΑΘΗΝΩΝ

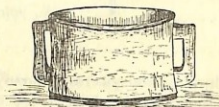
νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

χωρητικότητα του εις ὁκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

*ἡ Τολ... ἡ Κρητική... ἡ Δροσική...
ἡ Ερ. Περὶ... ἡ Αποφ....*

11680121

καὶ τὸ Λο:

- 2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι :

α) τὸ παπαδιάτικο,

β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,

γ) τὸ λυφτιάτικο.

δ) τὸ ἀλωναίτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (δ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λαγκῶν ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας)

κὰς συνήθειας)
ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐ' ἡν' οὖν. ἔχοντες (μυρία
δὲ τὰ παλαιότερα (1. πενταδικία))

- 4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ;

Τὸ ἀκνρον σποδο κειντο εἰς τὴν οὐλάν
ὑπαιθρον τοῦ εἰλῶν. —

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

... ἀπὸ τῶ γεννητοῦ εἰς τὸν εἰλῶν. —

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναίμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρας 23 'Ιουνίου (Κληδόνου), 'Αποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ 'Ιούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

οὐ δεῖται.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τήν πυράν· παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ;....

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τήν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναί, ἀπό ποῖον μέρος ;

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπό τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-
λουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

.....
.....
.....
.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα
τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....
.....
.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΑΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
Χ Ρ Υ Σ Ο Μ Η Λ Ε Α Σ Κ Α Λ Α Μ Π Α Κ Α Σ

Όνοματεπώνυμον εξετάσαντος: Μουντζιας Γεώργιος
Χωρίον : Χρυσομηλέα Κολαμπάνας, Παλαιά όνυμασία: "Άνω Περιλίγχο.
Πρόσωπα πληροφορίας: Μπούλμπος 'Χρίστος καί Μαντζαφλάρας 'Απόστο-
λος ήλικίας 78 καί 72 άντιστόίχως.

- Α.ά. 1) Διά τήν βοσκήν προωρίζοντο αί έκτάσεις: Βίγνα, Τσαπουρνιά, Κέδρος
'Αλμπάν καί διά τήν σποράν: Λόκες, Μπογκάνια, πριόνια, κακόρεμμα,
Κρανιά, Λόζαινη καί Ξυλογέφυρα.
- Α.α 2) 2) αί έν λόγω έκτάσεις άνήκουν είς φυσικά πρόσωπα καί τήν Κοινό-
- Α.α 3) 3) Έξ ους μετά τόν γάμον αύτη καθίσταται κτήμα του τέκνου του έξ όλου
κληρου ή μέρος άναλόγως του άριθμου των τέκνων.
- Β 1) 4) Οί κάτοικοι άσכולούνται μέ άμφοτέρας τάς έργασίας.
Β 2) 5) άσכולούνται έν πορέργω καί μέ τήν γεωργίαν
Γ 1) 6) Δέν ύπήρχον τοιαύτα είς τήν Κοινότητα π ρ λ ι ά γ χ ο .
Γ 2) 7) άσכולούντο μόνον άνδρες καί γυναίκες των χωριών.-
Γ 3) 8) άσכולούντο μέ τήν ιδίαν των περιούσιαν.-
Γ 4) 9) Δέν έγινοντο ποτέ έμποροι, βοσείς κ.λ.π.
Γ 5) 10) Έλιπίδινοντο μόνον μέ ζωικήν έργασίαν καί τήν καύσιν της καλαμιός.
Γ 6) 11) χρήσις έγινέτο κατά πρός έτος 1957.
Γ 7) 12) σιδηρουν άροτρον από το 1957, άντεθεν.-
Γ 8) 13) Τά άροτρα κατεσκευάζοντο από τούς ιδίους. Είς τό διά πρώτην φοράν
έργωνόμηνον έχρησιμοποίητο άροτρον από τούς άλλους. Είς τό διά
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ
14) 14) Τά άροτρα από το 1960
15) 15) Τά άροτρα από το 1960
16) 16) Τό έύλινον άροτρον κατέχευετο μέ ύδωρ ο γεωργός.-
17) 17) Διά τήν άροτρίσιν των χωριών καί γενικών των χωραφιών τό ύ-
νί ήτο ιδίως πορτήρ ως τό έκτεθειμένο είς τήν σελίδα 5 του έρωτ.
18) 18) Η σπάθη του άροτρου ήτο από σίδηρον καί άργύρεον σιδηρό.-
19) 19) έχρησιμοποιούντο τά : σκεπάρι, πριόνι, Ξυλοφάι, άρνάρι, άρίδα καί
τό σφυρί.-
20) 20) Διά τό άροτρον έχρησιμοποιοούντο τά: άλογα, βόδια καί ήμίονοι.
21) 21) Ό ζυγός ήτο άπαράιτητος μόνον διά τούς βοδς.
22) 22) Ό κρίκος έλέγετο Κρικέλλο.
Ζ α) 23) 23) Η άροτρίσιν έγινέτο υπό του άνδρός καί έν 'Αλείπει αύτοϋ
υπό της γυναίκος.
24) 24) Η ξεΰεις έγινέτο διά του ζυγού είς τόν τράχηλον του ζώου καί ά-
ά σχοινίου έδένετο ή μία διά της άλλης αί ξεΰλαι.-
25) 25) Καί διά τό σιδηρουν ή ξεΰεις έγινέτο όμοίως.-
26) 26) Η δόήγησις των ζώων έγινέτο μέ σχοινίον προσδεδεμένον είς τό
κέατα .
27) 27) Η σπορά καί τό άργωμα έγινέτο είς λωρίδας.-
28) 28) Αύται έχωρίζοντο μέ σάλακις.
29) 29) Είς έδάφη είς τά όποία δέν δένεται νά χρησιμοποιηθί άροτρον.-
30) 30) Δέν ύπήρχον άλλοι τρόποι άροτρίσεως πλην των υφισταένων.-
31) 31) Διά τήν σποράν των δημητριακών: α) γύρισμα β) διβόλι γ) σπορά.
32) 32) Διά τό κηπευτικά: α) γύρισμα β) τσάπισμα.
33) 33) έν έτος άγρονόμηνον.-
34) 34) Ό σπόρος έχρησιμοποιεΐτο ή μάλλον έλημβάνετο εκ δισακίου.-
35) 35) Ό καθαρισμός έγινε ο διά του Ξυ οσιδήρου.
36) 36) Μετά τό άργωμα γίνεται ή ίσοπεδωσις.
37) 37) Έργαλειον διά τό σκάψιμο ήτο ο καμάρ.-
38) 38) κατά τό άργωμα βοηθά ή σύζυγος καί τά παιδιά ου.-
39) 39) Διά τήν σπορά των άσπρίων χρησιμοποιούνται οί κήποι καί αύλεις.-
40) 40) Διά τροφήν των ζώων έκαλλιεργούντο έναλλάξ τά χωράφια.-
41) 41) Τά γεώμηλα σπέρνονται είς πρασιές.-
42) 42) Ό θερισμός έγινε μέ τό άρ ε ανι τό όδοντωτό.-

- 43) Άλλα μέσα διέ τόν θερισμόν δέν ἐχρησιμοποιοῦντο.-
 44) Ἡ λεπίς τοῦ δρεπανιοῦ ἦτο ὀδοντωτή.-
 45) Ὄν ὑπάρχει εἰδικὸς ὅρος ὀνομασίας τοῦ δρεπανιοῦ καὶ τῶν μερῶν του.-
 46) Ταῦτα ἠγοράζοντο ἔτοιμα.-
 47) Τὸ στᾶρι ἐθερέζετο 15-20 ἑκατοστὰ ὑπὲρ τοῦ ἐδάφους.-
 48) Οἱ ἐναπομενοντες στᾶχν ἠλέγοντο σταχυόλοι.-
 49) Τὰ δραματά τὰ ἀποθετοῦν οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς εἰς τὸ βῆλας.-
 50) Ἐποθετοῦντο πολλὰ μαζί μαί ἅπαντα πρὸς τὴν ἰδίαν κατεύθυνσιν καὶ ἐδέοντο.-
 51) Τὰ τοποθετούμενα δράγματα ἐκολοῦντο "ἀγκυλίες".-
 52) Ἐρίχουν οἱ ἄνδρες καὶ οἱ γυναῖκες οἱ ἰδιοκτῆται τῶν χωραφῶν.-
 53) Διὰ τὴν ἀποφυλαγθοῦν ἀπὸ τὰς καλαμιὰς ἐφόρου ἐἰς τὰς χεῖρας μαλ-
 54) λίνας καλτσας καὶ ὑψάσμα χονδρὸν (σκουτὶ)
 55) Δὲν ἐδίδετο προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν ἐνάρξεως τοῦ θερισμοῦ.-
 56) Δὲν ἐτραγοῦδουν σχετικὰ τραγούδια ἀλλὰ τὰ κοινὰ κατ' ἐπιθυμίαν.-
 57) Τὸ δέσιμο τῶν δραγμάτων ἐγένετο ἀμέσως ὑπὸ τῶν ἰδίων τῶν παραγωγῶν.-
 58) Τὰ δράγματα ἐδέοντο ὑπὸ τῶν ἔχοντων μεγαλύτεραν σωματικὴν δύναμιν
 59) μετὰ τὸ δεσιμον παρῆμεινον εἰς τὸ χωράφι καὶ εἰ τὸ διον μέρος ἀνὰ
 60) τρία -τρία καλοῦνται τριαραῖ.-
 61) Ἡ ἐξαγωγή τῶν πατατῶν ἐγένετο διὰ τῆς τσάρας.-
 62) Ἡ διατροφή τῶν ζῶων γίνεται διὰ τοῦ σανοῦ τοῦτο κόπτεται διὰ
 63) τῆς κόσσας στεγνώνεται καὶ ἀποθηκεύεται εἰς τὰς αποθήκας.-
 64) Οὗτος κόπτετο κατὰ τὸ μῆκος τοῦ ἄνθρωπου.-
 65) Διὰ τὴν συγκέντρωσιν τοῦ σπέρματος ἐχρησιμοποιεῖτο τὸ δικούλι.-
 66) Ὁ ἀλωνισμός ἐγένετο εἰς τὸ τέλος τοῦ θερισμοῦ.-
 67) Ὁ χωρὶς δέν ἔχει ἰδίαν ὀνομασίαν τὰ ἔματα ἐποθετοῦντο εἰς δύο
 68) ὁμάδας μὲ τὴν ἀπὸ τὸν πρὸς τὸν ὅτιον καὶ τὸν ὅτιον καὶ τὸν ὅτιον.-
 69) Τὸ ἄλωνι κατεσκευάζετο εἰς τὸ διον μέρος μακριὰ τοῦ χωρίου.-
 70) Ἐκδόστη οἰκογένεια εἶχε ἰδίαν ἐπὶ τὴν ἡμέραν.-
 71) Ὁ ἀλωνισμός ἀρχίζει ἀπὸ 2 ὥρας ἕως 1ης Σεπτεμβρίου.-
 72) ἅπαντα τὰ ἄλωνα ἦτο ἐκ χωμάτων τοῦ δάπεδον.-
 73) Καὶ ἐπαλείφετο διὰ κόπρου τῶν ὄρων.-
 74) Ἡ Προετοιμασία καὶ ἡ ἐναρξίς εἶναι ἀδιὰφορος διὰ τὴν ἐργασίαν.-
 75) Τὰ δρεπάνια ἐποθετοῦντο κατὰ ὁμοκέντρους κύκλους μὲ τοὺς στᾶχν
 76) πρὸς τὸ μέσον.-
 77) Εἰς τὸ κέντρον τοῦ ἄλωνος ὑπῆρχεν στύλος καὶ περὶ αὐτοῦ ἐδέοντο
 78) παραλλήλως τὰ ζῶα καὶ περιέφεροντο κυκλικῶς.-
 79) Ὅπως τὰ ἄλογα ἔτσι καὶ τὰ βοδιὰ ἐδέοντο ἐκ τοῦ τραχήλου.-
 80) Ὁ δὲ δὲν ἔχει ἐχρησιμοποίησιν.-
 81) Ὁ ἀλωνισμός ἀρχίζει τὴν πρῶταν καὶ τελειώνει τὸ βράδυ.-
 82) Ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἡ ἄγκυλα ἡ δικούλα.-
 83) Οἱ τυχεροὶ ἐξελεθόντες ἔξω τοῦ ἀλωνιοῦ στᾶχν ρίπτοντο μέσα.-
 84) Ἡ ἀκονόβεργα εἶναι ἐξελίξη μῆκους δύο μέτρων καὶ εἰς τὸ ἄκρον
 85) φέει αἰχμὴν μυτερὴν ἀκονισμένης διὰ λίμας.-
 86) Μῆτα καὶ μονὸν στᾶχν δύναται νὰ τελειώσῃ.-
 87) Τὸ ἀκονισμένο σιτάρι λέγεται λειῶμα.-
 88) Ἐάν μὲν ὁ ἰδιοκτήτης εἶχε ζῶα διὰ τοῦ καλῶς, ἂν δχι τότε ὑπῆρχον
 89) εἰδικοί μὲ δικὰ τοὺς ζῶα λεγόμενοι "βαλμάδες".-
 90) Μόνον ὁ κῆπος ἦτο σὲ χρῆσιν.-
 91) Οὗτος λέγεται ἡ λειῶμα καὶ ἦτο ἐκ εὐλοῦ πλατάνου, μήκους 50-60- ἑκα-
 92) τὰ χεῖρας κοπνόντων ἐγένετο μόνον διὰ τὸ σιτάρι καὶ τὰ φασόλια.-
 93) Τὸ κοπάνισμα ἐγένετο μόνον ὑπὸ τῶν ἰδίων τῶν παραγωγῶν.-
 94) Κατὰ τὸ κοπάνισμα οἱ δρακίαις ἐκρατοῦντο ὑπὸ ἑνὸς καὶ ὑπὸ τοῦ ἄλλου
 95) ἐκτυπνόντο διὰ τοῦ μᾶλιου ἐπὶ ἐυλίνης βάσεως.-
 96) Δὲν ἔλεγον ἰδιαίτερα τραγούδια.-
 97) Τὸ πρῶτον ἀλωνιστικὴ μηχανὴ ἐγένετο τὸ ἔτος 1966
 98) Οἱ ἀκονισμένοι στᾶχν ἐλέγοντο "λειῶμα".-
 99) Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς τοῦ σίτου λέγεται "λαμνί" καὶ εἰς τὴν κο-
 100) ρυφὴν ἐποθετοῦντο τὸ δρεπάνι.-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- Τό άνέμισμα τοῦ σιταριοῦ γίνεται μέ τό θρινόκι τό λεγόμενον εἰς τήν γλῶσσαν τῶν κατοίκων "ἀρπολίδι".
- 95) Λιχνᾷ κυρίως ὁ ἄνδρας καί ἡ γυναῖκα του.
- 96) Τα ἄχονδρα τεμάχια τᾶ ὅποια παραμένουν μετὰ τό λίχνισμα λέγονται ἀγκωνάρια καί χωρίζονται ἀπό τό σιτάρι μέ τό δερμόνισμα. -
- 97) Δέν γίνεται δεῦτερος αλωνισμός διὰ τᾶ ἀγκωνάρια. -
- 98) Μετὸ δερμόνισμα γίνεται ὁ ἀποχωρισμός τοῦ σίτου ἀπό τᾶ παραμένοντα τεμάχια ἴτου καί ἀχύρου. -
- 99) Ταῦτα χρησιμοποιοῦνται διὰ τροφήν τῶν ὀρνίθων καί φυλάσσονται εἰς εἰδικά κοφίνια πλεγμένα μέ βέργες ἰτίδας. -
- 100) Μόλις χωρισθῇ ὁ σπόρος τοῦ σίτου καθαρὸν πλέον ἀπὸ τᾶ ἄχυρα, τότε παίρνουν λίγο σιτάρι καί τό σκορποῦν γύρω ὡς εὐχαριστῶ εἰς τόν θεόν διὰ τήν παραγωγὴν καί διὰ μίαν μαγελυτέραν παραγωγὴν τοῦ χρῶνου. -
- 101) Ἄλλο ἔθιμον δέν ὑπάρχει παρὰ μονὸν εἰς τήν δασὸ οἰκίαν ρίπτουν εἰς τήν στέγην τοῦ σπιτιοῦ. -
- 102) Ἐκ τοῦτου δικαιοσύνη ὁ γελαδάρης, ὁ ἀλητήρας, ὁ ἀγραφύλακας, ὁ ἀμπελοφύλακας καί ὁ παππῆς. -
- 103) Ἀποθήκευεται εἰς τήν οἰκίαν εἰς χώρους ὀνομαζομένους κᾶδες, ἡ μεντερλίκια.
- 104) Τό ἔχυρον τοποθετεῖται εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ σπιτιοῦ πλησίον τοῦ σταύλου. -
- 105) Διολογὴ τοῦ σπόρου πρό τοῦ θερισμοῦ δέν γίνεται. -

Η Υ Ρ Α Ι

- 106) Δέν ὑφίσταται τό ἔθιμον τῆς πυρᾶς. -

Ἐν Χρυσομηλέᾳ τῇ I-2-1970

Ὁ
Συλλογεὺς

Γ. Π. Μοῦντζιος

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ